

STANOVISKA

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

478. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 22. A 23. ÚNORA 2012

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Způsoby zapojení občanské společnosti do regulace finančních trhů (stanovisko z vlastní iniciativy)

(2012/C 143/02)

Zpravodaj: **pan MORGAN**

Dne 20. ledna 2011 se Evropský hospodářský a sociální výbor, v souladu s čl. 29 odst. 2 jednacího řádu, rozhodl vypracovat stanovisko z vlastní iniciativy k tématu

Způsoby zapojení občanské společnosti do regulace finančních trhů.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 2. února 2012.

Na 478. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 22. a 23. února 2012 (jednání dne 22. února 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 66 hlasy pro, 53 hlasů bylo proti a 41 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Jednou z příčin finanční krize byla nedostatečná regulace finančních trhů a nedostatečný dohled nad nimi. Jednou z obtíží při regulaci finančních trhů je, jak umožnit vyvážené zohlednění rozličných a protichůdných postojů. K legitimnímu zastoupení zájmů finančního sektoru neexistuje žádná významná protiváha v podobě zapojení občanské společnosti. Politické konfrontace se odehrávají v první řadě mezi zákonodárcem na jedné straně a příslušným finančním sektorem na straně druhé.

1.2 Právě při regulaci finančních trhů je Evropský hospodářský a sociální výbor předurčen k tomu, aby vyrovnával deficit zapojení občanské společnosti. V EHSV jsou totiž zastoupeny jak asociace finančního odvětví na straně jedné, tak organizace na ochranu spotřebitele a odbory na straně druhé. EHSV při tom ovšem nechce ani nemůže nahrazovat přímé zapojení organizací občanské společnosti. Občanský dialog je demokratický a veřejný proces utváření názoru, jehož by se měly účinným způsobem účastnit všechny příslušné zainteresované strany.

1.3 EHSV přitom nijak nezpochybuje legitimitu účasti samotného finančního sektoru na tomto utváření názoru. Právě finanční instituce jsou regulací ovlivňovány, musí

dodržovat stanovené podmínky a plnit předepsané povinnosti. EHSV rovněž uznává, že je ve finančním sektoru většina odvětví a podniků, které jednájí seriózně a poctivě, a nemají tak na finanční krizi žádný podíl.

1.4 Vzhledem ke složitosti podrobných právních předpisů má zásadní význam to, aby organizace občanské společnosti nejenom vytyčovaly základní cíle a požadovaly obecná zpřísnění předpisů, ale aby rovněž předkládaly kompetentní a konkrétní návrhy a argumenty. Aby toho bylo možné dosáhnout, je zapotřebí vyvinout značné úsilí, aby mohly tyto organizace vést rovnocenný dialog se zákonodárcem a s dalšími organizacemi.

1.5 Evropská komise, Evropský parlament, Rada a členské státy se musí samy chopit iniciativy, aby se podařilo zapojit do regulace finančních trhů širší spektrum občanské společnosti.

1.6 Evropská centrální banka, Evropský výbor pro systémová rizika a nově vytvořené evropské orgány finančního dohledu by měly organizace občanské společnosti přiměřeným způsobem

zapojit do své práce. Způsob práce zainteresovaných skupin, jež musí být podle právních předpisů konzultovány orgány finančního dohledu, by měl zohledňovat specifika organizací občanské společnosti.

1.7 V určitých případech může být vhodné, aby byly organizace občanské společnosti finančně podporovány z prostředků EU, a vyrovnal se tak deficit při zastupování důležitých zájmů. Při tom je ovšem nutné zajistit plnou transparentnost finančních příspěvků, záruky nezávislosti těchto organizací a opatření proti zvýhodňování ve vztahu ke Komisi oproti organizacím bez podpory.

1.8 Vedle spotřebitelských organizací a odborů existuje celá řada dalších skupin, jež mohou k diskuzi o finančních trzích významně přispět. Patří sem např. dobročinné organizace, malé a střední podniky, organizace institucionálních investorů, průmyslové podniky a podniky z oblasti služeb provádějící větší finanční operace a jejich asociace, finanční zprostředkovatelé a dokonce i ratingové agentury. Z důvodu konkurenční situace na trzích mohou užitečně přispět i zástupci z jiných odvětví, než na něž se regulace vztahuje.

1.9 Ne všechna témata jsou stejně vhodná k tomu, aby se k nim organizace občanské společnosti vyjadřovaly. Zatímco otázky ochrany spotřebitele, využití peněz daňových poplatníků na záchranu finančních institucí nebo zdanění finančního sektoru se k tomu přímo nabízí, jsou technické podrobnosti např. insolvenčního řízení nebo účetnictví méně atraktivní.

1.10 Nestačí jen paušálně a všeobecně požadovat zpřísnění pravidel. To zákonodárci příliš nepomůže. Je nutné nejen předkládat co nejkonkrétnější návrhy, ale mělo by probíhat také vlastní posuzování výhod a nevýhod přísnějších požadavků.

1.11 EHSV vybízí evropské a vnitrostátní organizace občanské společnosti, aby se regulací finančních trhů zabývaly intenzivněji než v minulosti. U celé řady těchto organizací se přímo nabízí, aby podporu finanční stability definovaly jako svůj samostatný, popřípadě nový cíl, a aby odpovídajícím způsobem rozšířily svůj okruh zájmů a činností.

1.12 Podle názoru EHSV by bylo žádoucí, kdyby organizace občanské společnosti využily svého zapojení do regulace finančního trhu k širší a pozitivní komunikaci se svými členy a s veřejností o úspěšné činnosti EU v této oblasti.

1.13 Evropský finanční sektor rovněž patří navzdory svým evidentním pochybením v jednotlivostech k negativně postiženým krizí. Měl by se proto zapojit do účinné regulace finanč-

ních trhů. Jednotlivá odvětví by neměla být zbytečně zdrženlivá, pokud jde o komentáře k regulaci jiných odvětví v zájmu stability finančních trhů.

1.14 Finanční sektor by se měl také sám otevřít dialogu s organizacemi občanské společnosti. Díky vysoké pozornosti, jíž se finančnímu sektoru vzhledem ke krizi dostává, by mohlo být pro podniky výhodné, aby vstupovaly do dialogu s občanskou společností, vyměňovaly si názory a přijímaly podněty.

1.15 Při tvorbě evropského veřejného mínění pochopitelně hrají stěžejní úlohu média. Bylo by žádoucí, aby se i zde ve větší míře prezentoval postoj organizací občanské společnosti.

1.16 EHSV se bude i nadále intenzivně zabývat návrhy na regulaci finančních trhů, bude je široce diskutovat a vydávat zásadní stanoviska. Zvláštní důraz při tom bude klást na zohledňování stanoviska zástupců občanské společnosti ve Výboru. Při konzultacích bude Výbor prostřednictvím slyšení ve specializovaných sekcích a studijních skupinách zapojovat organizace občanské společnosti silněji a příměji do procesu tvorby svých názorů.

1.17 EHSV zajistí, že bude při plánování jeho práce, plenárních zasedání a schůzí specializovaných sekcí a studijních skupin vyhrazen dostatečný prostor intenzivní debatě o regulaci finančních trhů. Při správě svých finančních a lidských zdrojů zajistí, že bude pro členy k dispozici kvalifikované odborné poradenství pro otázky regulace finančních trhů.

2. Cíl stanoviska a souvislosti

2.1 Krize finančních trhů⁽¹⁾, jež trvá od roku 2008, měla negativní dopady na občany na celém světě, zejména pak na občany Evropské unie, s nimiž vedl EHSV opakované a intenzivní diskuze. Jednou z příčin zhroutení trhů, rozsáhlých spekulací a obchodování s vysoce rizikovými finančními produkty byla nedostatečná a nedůsledná regulace finančních trhů a dohled nad nimi.

2.2 Jedna z obtíží při přijímání pravidel pro tuto oblast spočívala – a dodnes spočívá – v tom, aby byla v pluralistickém a demokratickém procesu utváření názoru umožněna účast rozmanitých a protichůdných postojů. K legitimnímu zastoupení zájmů finančního sektoru dnes neexistuje žádná zásadní protiváha ze strany občanské společnosti. Tato asymetrie by měla být za pomoci nových pravidel pro finanční trhy odstraněna.

⁽¹⁾ Krizi vyvolanou nadměrnými schodky státních rozpočtů ponecháváme v tomto stanovisku stranou, ačkoliv i zde bychom si mohli klást otázku, proč občanská společnost nenaléhala dříve a důrazněji na snížení těchto dluhů.

2.3 EHSV jako evropská instituce občanské společnosti spatřuje svůj úkol kromě vydávání vlastních stanovisek i v podpoře širokého a komplexního začleňování všech zúčastněných a zainteresovaných stran do evropského zákonodárného procesu. EHSV proto pozoruje s obavami, že se v jednotlivých politických oblastech pravidelně nedaří organizovat vyváženou veřejnou diskusi.

2.4 Cílem tohoto stanoviska z vlastní iniciativy je proto analyzovat zapojení občanské společnosti do regulace finančních trhů a vydat doporučení pro zlepšení tohoto zapojení.

3. Nedostatky a překážky zapojení občanské společnosti

3.1 Regulaci finančních trhů se dosud věnovaly v první řadě příslušné kruhy z finančního sektoru. Tento dojem jasně potvrdilo i slyšení, jež uspořádal EHSV dne 28. listopadu 2011. Důvodem nebyla nedostatečná otevřenost institucí EU. Toto téma budilo u organizací, jež nepatří do finančního sektoru, zatím jen nepatrný zájem. Tomu napovídá např. minimální účast na konzultacích Evropské komise, na slyšeních Evropského parlamentu nebo na veřejných diskuzích.

3.2 Politické konfrontace týkající se směrnic nebo nařízení ve finančním sektoru se ještě i dnes odehrávají v první řadě mezi zákonodárcem na jedné straně a příslušným finančním sektorem na straně druhé. Politický střet i mezi organizacemi občanské společnosti v jiných oblastech přitom patří právě v Bruselu k jádru politických konfrontací. Je tomu tak např. mezi zaměstnavateli a odbory v sociální politice, mezi průmyslem a organizacemi na ochranu životního prostředí v politice životního prostředí nebo mezi obchodníky a spotřebiteli ve spotřebitelské politice.

3.3 Podle názoru EHSV existuje pro nedostatky v regulaci finančních trhů celá řada důvodů:

3.3.1 Cílem regulace finančních trhů je zachovat bezpečnost a stabilitu finančních trhů, a tím také alespoň nějaké konkrétní a hmatatelné veřejné statky, což se navíc dlouhou dobu nezdálo být nijak ohroženo. Významné zájmy občanů, jež by se měly prosadit, nebyly bezprostředně zjevné. Kruhy mimo finanční trhy tak měly jen málo podnětů, důvodů a motivace, aby se těmito otázkami zabývaly.

3.3.2 Finanční trhy jsou velmi složité, a pro neoborníky bez dalšího nesrozumitelné. Různí aktéři, komplikované produkty a mnohostranná provázanost způsobují, že organizace stojící mimo tento sektor se mohou jen těžko podílet na diskuzích vyžadujících odborné znalosti.

3.3.3 Přímé a především nepřímé dopady regulace na zájmy členů organizace občanské společnosti jsou často těžko rozpoznatelné. A to zejména tehdy, když se nejedná o směrnice a nařízení, ale o komplikované prováděcí předpisy a technické normy.

3.3.4 Regulační proces v oblasti finančních trhů je poměrně těžko proniknutelný. Kvůli dřívějšímu Lamfalussyho postupu a současnému systému přenesených pravomocí, prováděcích předpisů a závazných technických norem s mnoha prováděcími kroky a s řadou rozličných zúčastněných institucí a orgánů je často obtížné vydat cílené stanovisko ve správný čas. Kromě toho stále častěji stanovují obsah předpisů celosvětové instituce, jako např. G 20, Basilejský výbor nebo Mezinárodní rada pro účetní standardy (IASB), jejichž práce není příliš transparentní.

3.3.5 Vzhledem k množství regulačních opatření, rychlosti zákonodárných postupů a velkému počtu zainteresovaných stran dosáhla i u rozhodujících činitelů v institucích kapacita pro vedení rozhovorů, vypracovávání stanovisek a účast na konferencích své hranice.

3.3.6 Silná celosvětová integrace finančních trhů, globální mobilita kapitálu a vysoká citlivost obchodování dosud představovaly těžko vyvrátitelné argumenty proti zásahům do dění na evropských trzích. Boj o nestálý kapitál pro investice na podporu růstu a k vytváření pracovních míst naznačovaly, že by byla smysluplná strategie mírných regulačních zásahů, jež, jak se zdálo, dlouhou dobu postačovaly.

3.4 Tyto potíže jsou také důvodem pro založení iniciativy Finance Watch, v níž se nejrůznější evropské a národní organizace spojily na základě iniciativy evropských poslanců, aby kriticky sledovaly zákonodárství v oblasti finančního odvětví.

3.5 Zdá se, že podobná problematika existuje i v členských státech. Nezdá se, že by tam síly občanské společnosti získaly na regulaci finančních trhů výrazný vliv.

3.6 Zdá se, že stejně jako zapojení občanské společnosti narazilo na potíže i zohledňování zájmů malých a středních podniků. Řada menších finančních institucí si stěžuje na vysoké administrativní zatížení a na složitost předpisů, jež mohou dodržovat jen s obtížemi.

4. Zásadní připomínky

4.1 Zastupitelská demokracie je pevnou součástí evropského společenského modelu a evropské správy. Na zastupitelskou a participativní demokracii klade velký důraz i Lisabonská smlouva. Nicméně stanoví jen povinnost dát „občanům a reprezentativním sdružením možnost projevit se a veřejně si vyměňovat své názory“ (článek 11 SEU). Je tedy na evropských orgánech, aby se samy chopily iniciativy, pokud určitý záměr nevyvolá žádnou nebo jen nevyváženou reakci občanské společnosti.

4.2 Je při tom samozřejmé, že rozhodnutí přijímají instituce s demokratickým mandátem, zatímco občanský dialog má pouze přípravnou a doprovodnou úlohu.

4.3 EHSV je předním místem zastupování, výměny a vyjadřování názorů organizované občanské společnosti a představuje významný most mezi Evropou a jejími obyvateli. Této role se EHSV ujímá především v zákonodárství.

4.4 Právě při regulaci finančních trhů je EHSV předurčen k tomu, aby hrál výraznou úlohu a vyrovnával deficit zapojení občanské společnosti. V EHSV jsou totiž zastoupeny jak asociace finančního odvětví na straně jedné, tak organizace na ochranu spotřebitele a odbory na straně druhé. Povinnost EHSV vypracovávat stanoviska k návrhům Komise znamená, že se jeho členové automaticky zabývají právními texty, a nepotřebují žádné další pobídky nebo motivaci.

4.5 Od počátku finanční krize tak EHSV mnohokrát vyjádřil mínění organizací občanské společnosti a od poloviny května 2008 vydal okolo 30 stanovisek k finanční krizi jako takové a zejména k zákonodárným iniciativám.

4.6 Vzhledem k nedostatku jiného zapojení občanské společnosti vyzýváme evropské instituce, aby věnovaly stanoviskům EHSV o to větší pozornost.

4.7 EHSV při tom ovšem nechce ani nemůže nahrazovat přímé zapojení organizací občanské společnosti. Občanský dialog je demokratický a veřejný proces utváření názorů, jehož by se mělo v různých podobách účastnit co nejvíce zainteresovaných stran.

4.8 EHSV přitom nijak nepochybuje, že je účast finančního sektoru na tomto utváření názoru stejně legitimní jako účast ostatních organizací. Právě finanční instituce jsou regulací ovlivňovány, musí dodržovat stanovené podmínky a plnit předepsané povinnosti. Zapojení asociací z finančního odvětví je nezbytné i proto, že největší zájem na finanční stabilitě má samozřejmě sám tento sektor. Odborné znalosti tohoto sektoru jsou nutné rovněž k tomu, aby bylo možné provádět spolehlivá posouzení dopadu.

4.9 EHSV rovněž uznává, že je ve finančním sektoru většina odvětví a podniků, které jednájí seriózně a poctivě, a nemají tak na finanční krizi žádný podíl. Pausální negativní hodnocení finančního sektoru, jež bývá někdy slyšet, není podle názoru EHSV oprávněné. Převažují zde podniky, jež neměly z pochybení finančních trhů žádný prospěch, naopak jsou krizí a jejími účinky samy postiženy. Počet zákazníků finančních institucí, kteří utrpěli ztráty, zůstal i díky státní pomoci omezený.

4.10 Hlavními oběťmi finanční a hospodářské krize jsou nicméně jednotliví občané coby plátcí daní, zaměstnanci a spotřebitelé. Je zapotřebí, aby se prostřednictvím svých orga-

nizací občanské společnosti více zapojovali do tvorby nových pravidel pro finanční sektor, aby bylo zajištěno, že se krize tohoto rozsahu již nebude opakovat.

4.11 Vzhledem ke složitosti podrobných právních předpisů má zásadní význam to, aby organizace občanské společnosti nejenom vytyčovaly základní cíle a požadovaly obecná zpřísnění předpisů, ale aby rovněž předkládaly kompetentní a konkrétní návrhy a argumenty. Aby toho bylo možné dosáhnout, je zapotřebí vyvinout značné úsilí, aby mohly tyto organizace vést rovnocenný dialog se zákonodárcem a s dalšími organizacemi.

5. Konkrétní doporučení

5.1 Evropská komise, Evropský parlament, Rada a členské státy se musí samy chopit iniciativy, aby se podařilo zapojit do regulace finančních trhů širší spektrum občanské společnosti.

5.1.1 Rozhodující význam má to, aby byly v návrzích jednoduše, otevřeně a přesně uvedeny přímé a bezprostřední důsledky zamýšlené regulace pro občanskou společnost, aby její organizace mohly lépe rozeznat dopady na občany.

5.1.2 Ukáže-li se, tak jako tomu bylo v minulosti již mnohokrát, že konzultace k finančním trhům zaznamenají u občanské společnosti jen malý ohlas, měly by být ohledně účasti cíleně osloveny jednotlivé organizace. V případě potřeby by měly být lhůty pro konzultace prodlouženy, tak jako se to již plánuje v případě iniciativy Komise k inteligentní regulaci. Konzultace by se neměly zaměřovat jen na technické aspekty, ale měly by se cíleně ptát na názory občanské společnosti. Měl by se zohlednit specifický způsob vnímání organizací občanské společnosti.

5.1.3 Příslušné organizace občanské společnosti by měly být zapojeny do veřejných slyšení Evropské komise a Evropského parlamentu již od počátku. Evropské instituce by měly zůstat přes časové vytížení vstřícné vůči rozhovorům s organizacemi občanské společnosti a účastnit se jejich akcí.

5.1.4 Skupiny expertů v Evropské komisi a Evropském parlamentu by neměly sestávat jen ze zástupců finančního sektoru, ale měly by v nich být i zástupci jiných skupin. Při tom je ovšem nutné dbát na to, aby byly jmenovány osoby disponující nezbytnými odbornými znalostmi k diskutované tematické oblasti. Dojde-li totiž k nerovnováze odborných znalostí, nemůže to nakonec přinést žádný užitek.

5.1.5 V určitých případech může být vhodné, aby byly organizace občanské společnosti finančně podporovány z prostředků EU, a vyrovnal se tak deficit při zastupování důležitých zájmů. Taková podpora ovšem odporuje zásadě nezávislého organizování a samofinancování při hájení občanských zájmů, a může dojít k ovlivnění nezávislosti těchto organizací a ke konfliktu

zájmů na obou stranách. V každém případě je nutné zajistit plnou transparentnost finančních příspěvků, záruky nezávislosti těchto organizací a opatření proti zvýhodňování ve vztahu ke Komisi oproti organizacím bez podpory.

5.2 I další orgány EU zabývající se regulací finančních trhů, např. Evropská centrální banka, Evropský výbor pro systémová rizika a tři evropské orgány finančního dohledu (pro banky, cenné papíry a pojištění) by měly při své práci zohledňovat názory organizací občanské společnosti.

5.3 Způsob činnosti zainteresovaných skupin, jež musí být podle právních předpisů konzultovány orgány finančního dohledu, by měl zohledňovat pohled organizací občanské společnosti, umožňovat zpětnou vazbu od těchto organizací, a stát se tak dalším kanálem pro zapojení občanské společnosti. To se momentálně téměř neděje, a to zejména kvůli přehnaným požadavkům na důvěrnost dokumentů a konzultací z důvodu transparentnosti.

5.4 Většího zapojení občanské společnosti do regulace finančních trhů nejde dosáhnout jen abstraktními politickými požadavky. Je zapotřebí konkrétní představy o tom, kdo se má kdy vyjádřit k jakým finančním tématům.

5.4.1 Vedle spotřebitelských organizací a odborů existuje celá řada dalších skupin, jež mohou významně přispět k diskuzi o finančních trzích. Patří sem např. dobročinné organizace, malé a střední podniky, organizace institucionálních investorů, průmyslové podniky a podniky z oblasti služeb provádějící větší finanční operace a jejich sdružení, finanční zprostředkovatelé a dokonce i ratingové agentury. Užitečně přispět mohou i zástupci z jiných finančních odvětví, než na něž se regulace vztahuje.

5.4.2 Ne všechna témata jsou stejně vhodná k tomu, aby se k nim organizace občanské společnosti vyjadřovaly.

5.4.2.1 Zatímco otázky ochrany spotřebitele, využití peněz daňových poplatníků na záchranu finančních institucí nebo zdanění finančního sektoru se k tomu přímo nabízí, jsou technické podrobnosti např. insolvenčního řízení nebo účetnictví méně atraktivní.

5.4.2.2 Organizace občanské společnosti by se však neměly zabývat regulačními předpisy jen při jejich schvalování, ale měly by se zaměřit na regulaci v celém jejím rozsahu, včetně prováděcích nařízení a technických standardů, i když se to jako celek může zdát náročné.

5.4.2.3 EHSV samozřejmě nepřehlídí, že dlouhodobá stabilita a udržitelnost finančních trhů vzniká souhrou celé řady jednotlivých předpisů, jež jsou předmětem izolovaných diskuzí.

Ačkoliv se organizace občanské společnosti nemohou zabývat všemi těmito návrhy, musí se občanská společnost v každém případě zabývat tématy, jež jsou rozhodující pro úspěch této regulace jako celku. A to nejsou jen předpisy o ochraně spotřebitele, ale také např. o dohledu, výše vlastního kapitálu nebo řízení podniků.

5.4.2.4 Záludnost tkví také v tom, že se za údajně úzce technickými problémy často skrývají velmi politické otázky, jež se bezprostředně dotýkají občanů. Např. stanovení úrokové sazby pro výpočet rezerv pro soukromé penzijní pojišťovny tak má značný dopad na schopnost pojištěnců dát dlouhodobé záruky ohledně výše důchodů.

5.4.2.5 Je nedostatečné jen paušálně a všeobecně požadovat zpřísnění pravidel. To zákonodárci příliš nepomůže. Je nutné nejen předkládat co nejkonkrétnější návrhy, ale mělo by probíhat také vlastní posuzování výhod a nevýhod přísnějších požadavků. Při tom je třeba zohlednit např. otázky zatížení podniků, zejména malých a středních finančních institucí, přístup k úvěrům pro soukromé osoby a podniky nebo funkčnost trhů.

5.4.3 Občanská společnost by se měla hlásit ke slovu pokud možno ve všech fázích rozhodovacího procesu. Zásadní rozhodnutí jsou často přijímána již v rané fázi, třeba po prvních konzultacích Komise nebo při vypracovávání návrhů orgány finančního dohledu. Organizace občanské společnosti se proto musí s takovými postupy, jež bývají komplikované a liší se od postupů jinak běžných, seznámit a sledovat je.

5.5 Evropský hospodářský a sociální výbor vybízí evropské a vnitrostátní organizace občanské společnosti, aby se regulací finančních trhů zabývaly intenzivněji než v minulosti.

5.5.1 U celé řady těchto organizací se podle názoru EHSV přímo nabízí, aby podporu finanční stability definovaly jako svůj samostatný, popřípadě nový cíl, a aby odpovídajícím způsobem rozšířily svůj okruh zájmů a činností.

5.5.2 Vzhledem k uvedené komplexnosti finančních trhů a související regulace je nutné, aby byly v organizacích občanské společnosti vytvořeny a dále rozvíjeny nezbytné personální zdroje s potřebnou odborností. Popřípadě bude nutné i vytváření nových orgánů, silnější spolupráce s vnitrostátními organizacemi občanské společnosti a zapojení externích odborníků.

5.5.3 EHSV vítá v této souvislosti založení Finance Watch, nového orgánu na evropské úrovni, jež si vytkl podporu stability finančních trhů za svůj cíl. To samo ovšem nepostačuje k tomu, aby bylo umožněno širší zapojení občanské společnosti.

5.5.4 Organizace občanské společnosti by se při tom měly podílet i na veřejných diskuzích na evropské úrovni a v členských státech, a politicky tak přispívat k regulaci finančních trhů.

5.5.5 Podle názoru EHSV by bylo žádoucí, kdyby organizace občanské společnosti využily svého zapojení do regulace finančního trhu k širší a pozitivní komunikaci se svými členy a s veřejností o úspěšné činnosti EU v této oblasti.

5.5.6 Zvláštní význam zde má spolupráce organizací občanské společnosti evropských a vnitrostátních. Zaprvé se evropská a vnitrostátní úroveň regulace právě v případě regulace finančních trhů navzájem doplňují. A zadruhé mají vnitrostátní organizace občanské společnosti často silnější zdroje než zastřešující evropské organizace, přičemž těchto zdrojů lze právě v této oblasti využít k práci na evropské úrovni.

5.5.7 Protože kapitál se může snadno přesouvat po celém světě, musí dosáhnout regulace finančních trhů na celém světě stejné úrovně. K tomu mohou přispět především organizace občanské společnosti, jež mají mezinárodní rozměr nebo mezinárodní vazby. Mohou se v globálním měřítku na poměrně vysoké úrovni zasazovat za účinnou regulaci finančních trhů na srovnatelné úrovni, jež by utlumila celosvětovou hospodářskou soutěž obchodních center založenou na co nejnižších normách. Zájem globální stability finančních trhů je třeba hájit se stejnou intenzitou ve všech finančních centrech světa.

5.6 Evropský finanční sektor rovněž patří navzdory svým evidentním pochybením v jednotlivostech k negativně postiženým krizí. Měl by proto přispět k účinné regulaci finančních trhů.

5.6.1 Jednotlivá odvětví by neměla být zbytečně zdrženlivá, pokud jde o komentáře k regulaci jiných odvětví v zájmu stability finančních trhů.

5.6.2 EHSV považuje za samozřejmé, že zastupování zájmů finančního sektoru probíhá transparentně, integrovaně a s respektem vůči tvůrcům rozhodnutí. Zastupitelské organizace finančního sektoru tato očekávání pravidelně naplňují. V případě příležitostné činnosti jednotlivých podniků a jejich obchodních zástupců tomu tak v minulosti vždy nebylo.

5.6.3 Finanční sektor by se mělo otevřít dialogu s organizacemi občanské společnosti. Díky vysoké pozornosti, již se finančnímu sektoru vzhledem ke krizi dostává, by mohlo být pro podniky výhodné, aby vstupovaly do dialogu s občanskou společností, vyměňovaly si názory a přijímaly podněty. Byl by to důležitý krok na cestě ke společnosti jako celku. Je-li finanční

sektor ochoten se prostřednictvím seberegulace zavázat k určitému chování, nabízí se zapojení občanské společnosti i do přípravy těchto pravidel.

5.6.4 EHSV vítá v zájmu spravedlivého a transparentního sociálního dialogu vytvoření společného seznamu lobbyistů Evropského parlamentu a Evropské komise a oceňuje práci Buzekovy skupiny v Evropském parlamentu. EHSV však zdůrazňuje, že zpřísnění pravidel nesmí vést k narušení a omezení účasti organizací občanské společnosti. To se týká především praktických otázek, jako např. přístupu k evropským úřadům a účasti na veřejných schůzích.

5.7 Do diskuze o finančních trzích by měly vnést svůj úsudek, odborné znalosti a zkušenosti rovněž vědecká obec, společenské nadace a skupiny expertů. I když takové organizace často nejsou zaměřeny na konkrétní legislativní práci, měly by se chopit nabízené šance a využít svých kapacit v zájmu odvrácení budoucích krizí.

5.8 Při tvorbě evropského veřejného mínění pochopitelně hrají stěžejní úlohu média. Bylo by žádoucí, aby se i zde ve větší míře prezentoval postoj organizací občanské společnosti. K tomu, aby příslušné organizace občanské společnosti zaujaly postoj k určité otázce, bude případně nutné je vybídnout, neboť z vlastní iniciativy se v současnosti účastní veřejné diskuze jen málo jejich zástupců.

5.9 Evropský hospodářský a sociální výbor má sám v úmyslu posílit své zapojení do diskuzí o plánech na finanční regulaci trhů.

5.9.1 EHSV se bude i nadále intenzivně zabývat návrhy na regulaci finančních trhů, bude je široce diskutovat a vydávat zásadní stanoviska. Zvláštní důraz při tom bude klást na zohledňování stanoviska zástupců občanské společnosti ve Výboru.

5.9.2 Výbor bude dbát na to, aby se na diskuzi podílely stejnou měrou a ve všech fázích procesu všechny tři skupiny.

5.9.3 Při konzultacích bude Výbor prostřednictvím slyšení ve specializovaných sekcích a studijních skupinách ještě silněji a příměji zapojovat organizace občanské společnosti do procesu tvorby svých stanovisek.

5.9.4 EHSV zajistí, že bude při plánování jeho práce, plenárních zasedání a schůzí specializovaných sekcí a studijních skupin vyhrazen dostatečný prostor intenzivní debatě o regulaci finančního trhu.

5.9.5 EHSV rovněž přispěje k tomu, aby se jeho členové z příslušných organizací občanské společnosti intenzivně zabývali otázkami regulace finančních trhů a působili v tomto duchu i na své organizace.

V Bruselu dne 22. února 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
